UUTISET

Työsuhteisten poimijoiden tuloa verotetaan palkkatulona, kausityön alhaisen prosentin mukaan. Työsuhde toisi poimijat myös palkkaturvan piiriin. **YLIJOHTAJA MARKKU WALLIN, TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ**

PÄIVÄN PUNKTI

Eurovaalit

Euroopan parlamenttia sanottiin entisaikaan norsujen hautausmaaksi. Vertaus saattoi olla sopiva. Vanhat elefantit jättävät laumansa ja lähtevät omille teilleen, kun aavistavat lopun lähenevän.

Nykyisin eurovaalit eivät enää ole entisensä. Ehdokaslistat pullistelevat kandidaatteja, joista useimmilla on tulevaisuus vielä edessään.

Mielenkiinto vaaleja kohtaan on ennätysmäinen – kabineteissa. Missä kaksi tai kolme kokoontuu, siirtyy puhe eurovaaleihin. Tämä johtuu siitä, että europarlamentilla alkaa olla oikeasti valtaa.

Kansan keskuudessa into vaaleja kohtaan on vähän laimeampaa. Suomessakin voidaan olla tyytyväisiä, jos äänestysprosentti nousee 50:een.

Vaikka vaalit ovat EU-vaalit, ne ovat monille äänestäjille sisäpoliittiset. Harva äänestäjä miettii EU:n sisäisiä hienouksia.

Mielenkiintoisempi kysymys on, ketkä menevät vaaleissa läpi ja montako paikkaa mikin puolue saa. Ehkä vain Britanniassa vaaleilla on selvä europoliittinen leima, ollako vai eikö olla mukana EU:ssa.

Tiedetään silti, että euromyönteiset äänestäjät käyvät uurnilla ahkerammin kuin eurokriittiset. Alhaisesta prosentista johtuu, että eurovaalien tulos on väistämättä erilainen kuin eduskuntavaalien tai kunnallisvaalien tulos.

Eurokriisi, Ukrainan kriisi ja EU:n huono maine kansalaisten silmissä voivat kuitenkin kasvattaa tällä kertaa kritiikin astetta. Vaaleissa tapahtuu aina yllätyksiä.

Lopullista paikkajakoa kannattaa tarkkailla. Menettääkö RKP paikkansa, kuten gallupit ennustavat? Pystyvätkö vihreät pitämään kaksi paikkaansa? Jos gallupit toteutuisivat, kristillisiltä menisi paikka ja vasemmistoliitto taas voittaisi paikan.

Perussuomalaisilla on nyt yksi paikka. Todennäköistä on, että puolue saa kaksi paikkaa. Kolme vaatisi satumaista onnistumista.

Keskustalla ja kokoomuksella on kolme paikkaa. Se, joka on suurin, voi hyvällä tuurilla yltää jopa neljään.

Myös viimeksi arveltiin ruotsalaisten ja kristillisten putoavan. Toisin kävi. Harva uskoi etukäteen myöskään vihreiden kahteen paikkaan.

Äänestysaktiivisuus kunkin puolueen sisällä ratkaisee paljon.

Sen verran tasaista vaaleissa on, että viimeisten paikkojen selvittämiseen tarvitaan maalikameraa.

LAURI KONTRO
on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.
lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

MIKKO STIG/LEHTIKUVA

Marjayrityksen kanssa riitaantuneet thaimaalaiset poimijat saapuivat maanantaina 24. syyskuuta 2013 Äänekoskelta Helsinkiin. Kainuusta lähdettyään thaipoimijat olivat majoittuneina Äänekosken vanhalla seurakuntatalolla Keski-Suomessa.

Ulkomaisille marjanpoimijoille esitetään palkkatyötä

Selvitysmies ehdottaa ulkomaisten marjapoimijoiden asemaan tuntuvia parannuksia. Mallia voitaisiin ottaa Ruotsista, missä poimijat saavat kunta-alan sopimuksen tasoista palkkaa.

Suomalaisen marjoja ostavan yrityksen pitäisi tarjota ulkomaalaiselle metsämarjanpoimijalle työsopimus, jotta marjat poimittaisiin metsästä virallisessa työsuhteessa.

Marjanpoimijoiden työskentelyolosuhteita selvittänyt työ- ja elinkeinoministeriön ylijohtaja **Markku Wallin** arvioi, että työsuhteen myötä poimijoiden oikeudellinen asema selkenisi nykyisestä. Nyt poimijoiden ei katsota työskentelevän työsuhteessa eikä myöskään yrittäjinä.

Wallinin mielestä työsopimus parantaisi poimijoiden heikkoa asemaa. Sopimus toisi poimijat myös työlainsäädännön piiriin.

”Työsuhteisten poimijoiden tuloa verotetaan palkkatulona, kausityön alhaisen prosentin mukaan. Työsuhde toisi poimijat myös palkkaturvan piiriin.”

Marjanpoimijoiden ongelmiin pitäisi puuttua. Viime kesänä tilanne kärjistyi, kun huono marjakesä jätti monet thaimaalaiset poimijat vaille riittäviä tuloja.

Suomeen saapuu vuosittain 4 000 marjanpoimijaa. Valtaosa, noin 3 500 henkeä on Thaimaasta kotoisin.

Wallin sanoo, että merkit viittaavat siihen, että ensi kesänä Suomeen saapuu taas paljon poimijoita.

Ruotsin kokemukset esimerkkeinä

Metsämarjanpoimijat rinnastettaisiin puutarhoissa ja marjatiloilla työskenteleviin poimijoihin, jotka voivat työskennellä usealle työnantajalle samanaikaisesti tai peräkkäin.

”Ruotsissa työsuhteisena teetetty poiminta on ollut marjanostajille edelleen kannattavaa”, Wallin sanoo.

Minimipalkkaa Wallin ei määrittele. Schengen-säädökset edellyttävät, että päiväkohtaisen nettotulon on oltava vähintään 30 euroa.

Summa on pieni. Pelkästään neljän viikon arkityöllä, 20 päivän nettotulona kertyisi noin 600 euroa kuukausitulot.

Suosituksissa Wallin toteaakin, että Suomen pitäisi seurata työsuhdeasiassa Ruotsin tiellä.

Hänen mielestään ”ei ole oleellista syytä poiketa Ruotsin vastaavasta tilanteesta”.

Ostaja voi siirtää riskiä poimijalle

Suomen nykyisessä toimintatavassa marjanpoimija kantaa suuren riskin. Poimija maksaa erilaisia kuluja, jotka katetaan aluksi lainana.

Marjojen ostajat ja poimintamatkoja järjestävät koordinaattorit voivat vaikuttaa poimijoiden ansioihin monella tavalla.

Wallin huomauttaa, että jo matka- ja majoitusjärjestely on huomattava liiketoimi.

”Suurimmilla toimijoilla on 500–1 500 vuodepaikkaa, jolloin liikevaihtoa kertyy jopa 200 000 euroa vuodessa”, hän mainitsee.

Esimerkiksi marjayrityksen konkurssitilanteessa poimijat jäisivät kokonaan ilman ansioita. Heidän pitäisi vain sopeutua tilanteeseen, huomauttaa Wallin selvityksessä.

Hän katsookin, että ”käytännössä marjanostajat siirtävät toimintaan liittyviä taloudellisia riskejä poimijoille ja pystyvät näin vähentämään omia taloudellisia riskejään.”

Sieni- ja marjatulot joutumassa veroille?

Sekä marjojen että sienten verotusta pitäisi Wallinin mielestä arvioida uudelleen.

Jos verotuksen kokonaisuutta arvioidaan uudelleen, marjamyynnin verottomuuteen voitaisiin ottaa myös kantaa.

Hänen mielestään loogista on, että ulkomaisten marjanpoimijoiden ohella myös suomalaiset maksaisivat veroa tietyn rajan jälkeen.

”Poimintatuloille voidaan aina asettaa alaraja, jonka ylittävää tuloa verotettaisiin,” Wallin kirjoittaa.

Ihmiskaupan tunnusmerkit täyttyivät

Wallin katsoo, että ihmiskaupan kaikki tunnusmerkit täyttyivät ulkomaalaisten marjanpoimijoiden kohdalla viime kesänä Suomessa.

Aluesyyttäjä sitä vastoin jätti kesken ihmiskauppaepäilyjen tutkimuksen viime kesän marjakiistasta.

Wallin kertoo toimittaneensa selvityksensä valtakunnansyyttäjälle.

Hänen mielestään syyttäjälaitoksen pitää perehtyä poimijoiden olosuhteisiin perusteellisesti.

JANNE IMPIÖ

Marjanjalostajat eivät lämpene työsuhteille

Marjanjalostajayhtiö Polarican toimitusjohtaja **Pasi Anttila** pitää hyvänä, että keskustelu marja-alan työvoimasta saa vauhtia uuden selvityksen myötä.

Hän ei anna suoraa tukea **Markku Wallinin** esitykselle. Uusien sopimusneuvottelujen sijasta Anttilan mielestä marja-alalla on tarvetta parantua, sillä joukkoon mahtuu monenlaisia kausiyrittäjiä.

”Kaikki eivät ole noudattaneet aiemmin sovittua marjanpoimijoiden nettopalkkamallia. Polarica seuraa tarkasti palkkatasoa.”

”Epäkohtia on, kun seuranta ei ole kunnossa. Pikkupelurit pitää saada pois markkinoilta”, Anttila lisää.

Polarica palkkasi viime vuonna 3 000 thaimaalaista poimijaa. Lähes kaikki halusivat tulla takaisin tulevana kesänä, kertoo Anttila. Hänen mielestään Ruotsin-mallia ei pidä kopioida sellaisenaan Suomeen. Hän moittii raporttia virheelliseksi.

Ruotsissa thaimaalaiset poimijat maksavat verot ja vakuutukset kotimaahan, mutta palkkataso on ruotsalainen.

Maan ongelmana ovat metsissä asuvat ”vapaat poimijat”. Heitä on tuhansia. Palkkalistoilla olevia poimijoita on nyt 6 000.

Myös Kiantaman toimitusjohtaja **Vernu Vasunta** suhtautuu varauksellisesti marjanpoimijoiden palkkasuhteeseen.

Vasunta sanoo, että yksittäisten yritysten ongelmat ovat saattaneet koko marja-alan huonoon valoon. ”Paskat on bisneksestä pois siivottava”, hän toteaa.

Vasunta kehittäisi ensisijaisesti nykyistä järjestelmää.

Hänen mielestään poimijoiden työsopimusten vaikutuksia marja-alaan ei tunneta.

”Vaikutukset pitäisi selvittää vielä paremmin.”

Sopimuksista koituisi työllistäjälle todennäköisesti ylimääräisiä kustannuksia, jotka lopulta maksaisi kuluttaja.

”Mutta jos alan toimintaedellytykset säilyvät, ei esitystä työsopimuksista pidä täysin tyrmätä”, hän toteaa.

”Suomeen syntyisi toisaalta hassu tilanne, jos olisi kaksi mallia, ulkomaalaisten ja kotimaisten poimijoiden kesken.”

Vasunnan mielestä työsuojelupiirit voisivat ottaa vastuulleen ulkomaisten marjanpoimijoiden työ- ja majoitusolot, vaikka heillä ei vielä olisikaan virallista työsuhdetta ostajan kanssa.

JANNE IMPIÖ

PTT:N TALOUSTUTKA

Talouskasvuottelu Suomi–Ruotsi: 0–8

Ruotsissa eduskuntavaalit ovat tulevana syksynä ja Suomessa ensi vuoden keväällä.

Kataisen nykyisen hallituksen ensimmäinen budjetti koski vuotta 2012 ja viimeinen koskee vuotta 2015. Neljän vuoden kautena 2012–2015 Suomen kansantalous ei juuri kasva.

Vastaavana aikana Ruotsin talous kasvaa yhteensä vajaat kahdeksan prosenttia. Kahtena ensimmäisenä vuonna Ruotsin kansantalous kasvoi 2,4 prosenttia. Suomen kansantalous supistui 2,2 prosenttia.

Nordean tuoreen ennusteen mukaan Ruotsin kansantalous kasvaa vuosina 2014 ja 2015 yhteensä 5,3 prosenttia ja Suomen talous 2,3 prosenttia. Ukrainan kriisin pitkittyminen ja sen Venäjän kasvua heikentävät vaikutukset huonontavat Suomen kasvuodotuksia enemmän kuin Ruotsin.

Monet arvioitsijat ovat etsineet syitä Ruotsin Suomea parempaan talouskehitykseen Nokian ongelmista, Ruotsin monipuolisemmasta tuotantorakenteesta ja siitä, että finanssikriisin ja maailmantalouden rakennemuutokset ovat heikentäneet erityisesti Suomen kasvua. Varmasti näillä omien toimiemme ulkopuolelta tulleilla syillä on merkittävä vaikutus.

Mutta osasyy Ruotsin parempaan talouskasvuun – halutaanpa sitä tunnustaa tai ei – löytyy myös omissa käsissä olevista toimista kuten harjoitetusta talouspolitiikasta ja työmarkkinoiden joustavuudesta.

Suomen kokonaisveroaste ja julkisen sektorin osuus kansantuotteesta on nykyisin Euroopan korkeimmalla tasolla. Suomessa verotus on kiristynyt viime vuosina. Ruotsissa se on laskenut.

Ruotsin kansainvälinen kilpailukyky – reaalisilla yksikkötyövoimakustannuksilla mitattuina – on noin kymmenen prosenttia Suomea parempi. Tämän vuoksi ruotsalaiset yritykset pärjäävät kansainvälisillä markkinoilla suomalaisia paremmin.

Osin kilpailukykyisyytensä vuoksi Ruotsi houkuttelee ulkomaisia yrityksiä ja ulkomaisia investointeja selvästi Suomea enemmän. Ruotsin työmarkkinat ovat myös Suomea joustavammat. Palkanmuodostus Ruotsissa perustuu teollisuuden kilpailukykyyn. Teollisuusliitot toimivat palkkajohtajana. Suomessa julkisen sektorin palkat ovat nousseet nopeammin kuin teollisuuden.

Uskon ja toivon, että Suomen seuraava hallitus kääntää painopisteen teollisuuden ja yksityisen sektorin toimintaedellytysten parantamiseen. Keinona on teollisuuden kansainvälisen kilpailukyvyn parantaminen. Suomi tarvitsee maltillisia palkkaratkaisuja useamman vuoden ajan.

Yritysten toimintaan vaikuttavia lupa- ja hallintomenettelyjä on yksinkertaistettava ja nopeutettava kotimaisten ja ulkomaisten investointien houkuttelemiseksi. Yksityisen ja julkisen sektorin kumppanuutta on lisättävä julkisessa palvelutuotannossa Ruotsin mallin mukaisesti.

Pk-yritysten työllistämispotentiaali on hyödynnettävä nykyistä paremmin. Seuraavaa talousmaaotteluerää ei varmaan monikaan suomalainen halua Ruotsille hävitä!

PASI HOLM
on PTT:n toimitusjohtaja.
pasi.holm@ptt.fi

Bioenergia: Haketuen alennus tuo kivihiilen puun tilalle

Hallituksen kaavailema metsähakkeen tuen alentaminen johtaa puuenergian käytön kasvun taittumiseen, arvioi kotimaisen energian käyttöä edistävä Bioenergia.

Selvityksen mukaan energiapuun käyttö tulee neljässä suurimmassa biovoimalaitoksessa jäämään hallituksen päätösten vuoksi alle miljoonaan kuutiometriin.

Ilman tuen leikkauksia puuta käytettäisiin 2,7 miljoonaan kuutiometriä. Lauhdesähkön tuotannossa puu korvautuu ennen kaikkea kivihiilellä.

MT

EU ja Yhdysvallat yksimielisiä pk-kaupan edistämisestä

BRYSSEL (MT)

EU ja Yhdysvallat ovat julkaisseet yhteisen kannanoton pk-yritysten kaupan edistämisestä.

Vapaakauppaneuvotteluja käyvät osapuolet katsovat, että kauppasopimus alentaisi tulleja ja helpottaisi vientikauppaan liittyvää byrokratiaa, joka haittaa suhteessa eniten juuri pieniä yrityksiä.

Noin 99 prosenttia kaikista yrityksistä Atlantin kummallakin puolella on pk-yrityksiä. Myös valtaosa uusista työpaikoista on syntynyt pienyrityksiin.

”Vientimarkkinoilla toimivat pienyritykset kasvavat nopeammin, työllistävät enemmän ja maksavat parempia palkkoja, kuin pelkästään kotimarkkinoilla toimivat yritykset”, Yhdysvaltain pääneuvottelija **Dan Mullaney** muistutti perjantaina Brysselissä.

Osapuolten neljäs neuvottelukierros päättyi perjantaina.

EU:n pääneuvottelijan **Ignacio Garcia Berceron** mukaan markkinoillepääsyä ja sääntelyn yhteensovittamista koskevissa asioissa on päästy eteenpäin. EU kuitenkin pitää amerikkalaisten helmikuussa tekemää tarjousta tullien alentamisesta liian vaatimattomana.

EU ei tingi ruokaturvasta

Maatalouden niin sanotuista herkistä tuotteista ei vielä ole keskusteltu. Edessä on myös kova vääntö SPS-määräyksistä, joihin kuuluvat esimerksi hormonilihan kielto ja lihan pintakäsittelyaineet.

Amerikkalaiset pitävät omia tuotteitaan turvallisina ja vaativat niille pääsyä EU-markkinoille.

EU on kuitenkin pitänyt tiukasti kiinni nykyisestä lainsäädännöstään.

”On täysin selvää, ettei EU ole muuttamassa nykyistä ruuan turvallisuuteen liittyvää lainsäädäntöään kauppasopimuksen seurauksena”, Ignacio Bercero vakuutti.

Kiistakysymyksiä riittää myös muilla aloilla.

EU haluaisi omille yrityksilleen vapaa pääsyn Yhdysvaltojen julkisten hankintojen kilpailutuksiin. Amerikassa osavaltioilla on kuitenkin paljon sääntöjä, jotka suosivat omia tuotteita.

On epäselvää suostuvatko osavaltiot muuttamaan lakejaan, vaikka liittovaltio niin tekisikin.

Kiistelyä on herättänyt myös tietosuojalainsäädäntö ja investointisuoja. Neuvottelijoiden mukaan investointisuoja pitää sopimuksessa olla, mutta se ei saa rajoittaa maiden omaa lainsäädäntövaltaa.

Tietosuoja taas yritetään pitää erillään vapaakauppasopimuksesta

NIKLAS HOLMBERG

IMF patistaa Suomea rakenneuudistuksiin

Kansainvälinen valuuttarahasto IMF suosittelee Suomelle isoja rakenneuudistuksia.

Uudistusten pitäisi ulottua sekä julkiseen talouteen että yksityiselle sektorille.

”Suomen talouden pysähtyminen johtuu sekä rakenteista että suhdanteista”, arvioi Suomessa vierailleen IMF:n valtuuskunnan johtaja **Helge Berger**.

Suhdanteisiin on vaikea vaikuttaa, niinpä Suomen olisi uudistettava rakenteitaan. IMF jakaa rakenteita koskevat suosituksensa työelämän uudistamiseen ja tuottavuuden nostamiseen.

Suomi kärsii Itä-Euroopan kriisistä

IMF arvioi, että Suomen talous ala kasvaa vielä tänä vuonna.

Ensi vuoden kasvuennusteen IMF pudotti 1,3 prosentista 1,1 prosenttiin.

”Tapahtumat Itä-Euroopassa varjostavat Suomen talouden elpymistä sekä tänä että ensi vuonna”, Berger arvioi.

MT-STT

IMF:N SUOSITUKSIA

Kilpailua kauppaan, asuntoja lisää

Eläkeuudistus: Eläkkeellesiirtymisen ikää korotettava.
Vähittäiskauppa: Kilpailua lisättävä.
Asuntoja: Kohtuuhintaisia asuntoja saatava lisää sinne, missä työtä on tarjolla: työn tarjonta ja kysyntä kohtaisivat nykyistä paremmin.
Terveydenhuolto: Julkisen terveydenhuollon tuottavuutta kohennettava.

Kestotilaaja!
Vaihda käyttäjätunnuksesi ja voita iPad, arvo n. 550,00€!

Maaseudun Tulevaisuuden sähköiset palvelut eli

- Maaseudun Tulevaisuuden näköislehden ja arkiston lukuoikeus
- Kantrin näköislehden ja arkiston lukuoikeus
- Maaseudun Tulevaisuuden tablettilehti *lukulauta.mt1.fi*

ovat kestotilaajan etuja.

Kirjautuminen palveluihin muuttuu kevään aikana.

Käy vaihtamassa vanha käyttäjätunnuksesi ja salasanasi uuteen osoitteessa:
www.maaseuduntulevaisuus.fi/vaihda

Arvontaan osallistuvat kaikki käyttäjätunnuksensa ja salasananansa 13.4.2014 mennessä vaihtaneet.